

HUMOR_ZASINÁČ.SK 2018

Zborník Fóra humoristov pri Knížnici Juraja Fándlyho v Trnave

u. fond
na podporu
umenia

ISBN 978-80-88695-61-5

© Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Obsah

ÚVOD.....	3
EVA JARÁBKOVÁ: PO STRANÁCH MORAVY	4
JANKA BLAŠKOVÁ.....	6
JURAJ ĎÚRAN.....	9
MIKULÁŠ JARÁBEK	17
EVA JARÁBKOVÁ-CHABADOVÁ	20
VIERA MIKUŠOVÁ RODEROVÁ	28
EMIL PIEŠŤANSKÝ	33
PETER RADVÁNYI	35
PETER ROHÁČ.....	37
RUŽENKA ŠÍPKOVÁ.....	40
BENJAMÍN ŠKREKO.....	43
BEATA VARGOVÁ KURACINOVÁ	52

ÚVOD

Milí čitatelia,

internetový zborník **HUMOR_ZASINÁČ.SK 2018** uzatvára celé desaťročie pôsobenia literárneho klubu Fórum humoristov. Na pôde Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave sa aj v roku 2018 stretali milovníci humoru a dobrej literatúry, aby spoločne uviedli do sveta kníh knižné novinky členov FH (Janka Blašková: Radosci a starosci Bapky Blaškovej; Eva Jarábková-Chabadová: Možno je to tak), aby predstavili tvorbu hostí (Zuzana Kuglerová), aby oslávili životné jubileum (Beatka Vargová Kuracinová) a aby sa započúvali do komentovaného čítania nových literárnych textov. Literárny klub Fórum humoristov bol v roku 2018 veľmi aktívny aj v reprezentácii klubu a knižnice doma i v zahraničí - na festivaloch poézie: napr. Po stranách Moravy - Hodonín, Ars Poetika Neosoliensis - Banská Bystrica, Pars Poetry – Smolenice; autorských čítaniach: napr. Dni poézie - Broumov, Európska poeticko-performačná show - Moravská Nová Ves/Hodonín.

Literárne texty našich humoristov dopĺňajú fotografie z podujatí, ktoré sa uskutočnili v tomto roku.

Všetky literárno-hudobné podujatia sa konali s finančnou podporou Fondu na podporu umenia na rok 2018.

Želám veľa pohody a radosti pri čítaní!

zostavovateľka

EVA JARÁBKOVÁ: PO STRANÁCH MORAVY

7. letný medzinárodný poetický festival

Už štyri roky vysielala Knížnica Juraj Fándlyho členov Fóra humoristov na poetický festival Po stranách Moravy. Vždy je to pekné stretnutie, ale tento rok to bol, od 3. do 5. augusta, tri dni trvajúci horúci príbeh. V piatok sa začal odvíjať v obradnej sieni Československej cirkvi husitskej. Oltár v tvare kalicha, biblia, sviečka, vo váze klásky obilia, kríž a na zadnej stene obradnej siene citát: Staňte sa vykonavateľmi slova a nejen posluchači, Jakub 1,22.

A presne tým sme sa tu na dve hodiny stali, nositeľmi dobrého slova, ktoré potešilo Boha aj človeka a zaujímavé bolo, že slová zneli v slovenčine, češtine, bulharčine, poľštine i rumunčine, niekedy s prekladom, niekedy bez, ale všetci sme rozumeli. Hlavní organizátori Jarmila Moosová Kuřitková a Vlado Petrovič dali prvej časti príbehu a prvému autorskému čítaniu názov ZDIEĽANIE. Príbeh pod názvom SÚZNENIE pokračoval v GUV Hodonín druhým autorským čítaním. Pozdraviť prišli aj predstavitelia Hodonína a Senice, ale hlavným dovŕšením súznenia bola umelkyňa Emília Nádlerová, ktorá sprevádzala večer hrou na írsku harfu. Horúci večer pokračoval časťou ZBLIŽOVANIE na terase bytu našej hostiteľky do neskorých nočných a skorých ranných hodín.

V sobotu dopoludnia pokračoval príbeh v Mestskej knižnici Hodonín vernisážou výstavy dvoch účastníkov festivalu pod názvom Štetcom po duši. Umelci Jarmila Maršáľková z Příbrami a V.I.P. hosť Jozef Jelenák z Nitry pripravili svojimi obrazmi nezabudnuteľnú atmosféru jedným ťahom štetca. Popoludní sme sa vlakom presunuli do Moravskej Novej Vsi a tam pokračoval náš príbeh časťou SPLYNUTIE; v Neoveskej stodole. Blšák, dobré pivo, káva, varená kukurica a za symbolickú cenu staré poklady, kto si čo vybral. Horúco bolo ako v pekle a Beatka Kuracinová Vargová nás svojimi piesňami pozývala do neba a zahrála tak neodolateľne, že sa až tancovalo a žartovalo na tému, že by sa zišli chladné medzil'udské vzťahy. Medzinárodné zdieľanie, súznenie, zblížovanie až splývanie

pokračovalo v sobotný večer a noc na terase. Dokonalým potvrdením, že festival je naozaj medzinárodný, bola malá oslava a pod'akovanie Dimane Ivanovej z Bulharska, ktorá preložila poéziu Jarmily Mosoovej-Kuřitkovej do svojho rodného jazyka. V nedeľu, celé dopoludnie, dlhé lúčenie vyše tridsiatich účastníkov. Všetko je zdokumentované, náš verný osobný umelecký fotograf, režisér a priateľ Milan Soukup, sa o to každoročne postará. Odnášali sme si všetci na pamiatku písomné pod'akovanie za úspešnú prezentáciu vlastnej tvorby, ale hlavná cena patrí rieke Morave, že vydržala, že nevyschla a že nás nerozdeľuje, ale spája.

Fórum humoristov reprezentovali:

Eva Jarábková-Chabadová, Beata Vargová Kuracinová a Mikulař Jarábek

JANKA BLAŠKOVÁ

PÁN KEBY

Keby som bol vtáčkom, tak sa spíva v jednej peknej pesničke. Keby to tak bolo, to by bola ale sranda. Na pána keby sa šeci len velice často vyhovárame. Nygdo nevý jaký je, dze je, ale výme, že určite je. Žáci sa též nanho často vyhovárajú, keby som bol vedzel, že ma učka vyvolá, naučím sa. Též, keby som mal kračšú cigaretu, nedošól by som neskoro do školy. Keby, keby, keby. Keby že máš neskaj vysokú školu a diplom...., keby zme lepší volily, maly by zme sa jak v Amerike. Keby som nefajčil, nemal by som problém z dýchaným a z rakovinu. Keby som opitý neišól na kolesy, nemal by som rozbitú hlavu a na aute, nezebraly by mi vodyčák. Keby som nezbíjal a nevraždil, ale sekal dobrotu, nesezdel by som v base. Keby nebolo keby, neboly by žadne výhovorky, šecker by bolo v najlepšém porátku. Keby som sa narodzila ve správny čas a na správnom mýste, určite by som mala lepší dóchodek. Keby som mala veľké veno, tak by som ja, aj mój muž boly neska za vođu a bývame ve vile. Keby zme si nenyčily prírodu, tak by v zime bola zima a v lete leto. Medzi tým jaro a jasen. Né tak jako čúl, že šecker ročné obdoba sú jednaké. Keby neboly lahké ženy, nebola by nevera a rozvody. Keby jeden štát nescel byt rychtárom celého sveta, neboly by vojny.

A nakonec, keby zme boly k sebe dobrý, šcedrý a slušný celý rok, boly by aj Vánoce celý rok. Keby zme to aspon raz oprobuvaly, boly by zme šeci jako v neby.

ČO JE TO FOOD FEST?

Ket som v jednu sobotu vystúpila z autobusu v Trnave, ovanula ma zmýšaná vóna rôznych pokrmov. Rozmýšlam, čo sa robý, šak jarmek už je mesác za nama, Vánočné trhy sú zaseky pret nama. Čo opekajú býka, jak sa to istý čas konalo na námescí? Vóna ma dovédla až na Trojičné námescí a tam vám, ludé moji, hromada ludzí jak pri mobylzácii. Bolo tam asi dvacat stánkov, pri každém aspon

dva tucty čakajúcich. Čo dávajú zadarmo? Čo Trnavčané trpá hladom? Čo ot jarmeku nejedly? Mosela som vypátrat, čo sa na tem mojem námescí robý, kukám, kukám, až som zbadala plagát: "Food Fest Trnava". Ale furt som nevedzela, čo to je. Tý šťastný, čo sa im podarilo vystát frontu, si ot stánkov odnášaly plné hrsci jedla. No to je teda paráda, postojačky a za pochodu jest. Ja som zvyknutá na stól, tanýr a príbor. A tý hladoši jedly hotdogy, wafle, hamburgery, donutky, francúzke palacinky a šeličo inšé. Né, že by som to poznala, to som si prečítala na tých stánkoch. Nékeré som nevedzela any prečítat, né ešte jest. Chýbaly mi tam naše tradyčné bryndzové halušky, tý možná predávajú na Kenedyjevém námescí v Amerike. Nuž čo, proci gustu žádný dyšputát. Ja, ket sa scem najest, otvorým ladnyčku a šecker jedlé si dám na tanýr, sadnem ge stolu a nepotrebujem poulyčné jedlo, do kerého možná pomlely zvyšky z celého týdna, možná aj kona, alebo psa. Tak už výte, čo je to Food Fest.

ROZLÚČKA Z LETOM?

Naši pracovníci obecného úradu naplánuvaly rozlúčku z letom na posledný augustový pátek. Pekne to zorganizovaly, veselý program pre dzeci, patrilo im celý amfiteáter, celé poobedzí až do večera, až do tmy. Lenže príroda bola friščá a predbehla ich, a to až o celý týden. Vysvetlým. Našu dzedzinu naščivily bocijany, bola ich celá partyja, bolo ich štrnást. Pristály na streche našeho kostola. Odehnaly holubov, kerý tam prebývajú a usadzily sa tam. Strávyly u nás jeden den a jednu noc a pobraly sa dál. Poberaly sa do teplých krajín a u nás si pret tú dalekú cestu otopčinuly. A verte spravily v opcí velyký rozruch. Ludé si ich focily, natáčaly s kameru, autá zastavovaly, aby ich mohly pozorovat. Okolo kostola bolo plno dzivákov. Pýtam sa, čo nám týto krásny, elegantný vtáci scely povedat? Čo naznačit? Spravily si u nás rozlúčku z letom, alebo nám tu nechaly bábenec? A kolko? Možná scely len vedzet, jak tu žijeme, možná nás scely upozornyt skór jak meteorologovia, že skoro prinde zima. Nesmúcte, že ste ich nevydzely. Hledajte a určite ich nájdete v

nékerých novinách alebo na fejbúku, jak sedzá na streche pekne rovno jak vojáci. Rozestupy presne jednako vymerané jak podľa pravítka. Kerá rozlúčka z letom bola krajšá? Tá plánovaná, alebo tá neplánovaná, kerú nám prinésly bocijány? Čas ukáže.

**Peter Dobák, Pavol Tomašovič, Janka Blašková
(Radosci a starosci Babky Blaškovej)**

**Peter Dobák, Pavol Tomašovič, Janka Blašková, Daniela Urbanovská
(Radosci a starosci Babky Blaškovej)**

JURAJ ĎÚRAN

JESENNÉ ÚSMEVY

„Musím ísť do mesta. Kým sa vrátim, s tou studňou si budeš musieť poradiť sám. O starčekov sa nestaraj. Obaja sú nahluchlí. Darmo som im kúpil strojčky do uší. Odmietajú ich nosiť. Vraj ich to príšerne znervózňuje. Nestaraj sa o nich. Oni sa postarajú sami o seba.“

Kamarát odišiel a ja som sa pustil do práce. Starček a starenka sedeli na lavičke pred chalupou a rozprávali sa. Ale bol to čudný rozhovor. Každý z nich hovoril o niečom inom a niekedy hovorili aj obaja súčasne. Starecky si na svoje monológy prikyvovali hlavami a ubolene pritom vzdychali. Veril som tomu, že ich tie moderné elektronické slúchadlá v ušiach omínajú, ale nevedel som si predstaviť, ako spolu komunikujú. Tak som ich popri práci nenápadne pozoroval.

Po čase si starenka všimla, že z neďalekého stromu spadlo pod krík egreša veľké, červené jablko. Pozrela sa na starčeka, ktorý s tvárou obrátenou k slnku a s prižmúrenými očami niekomu niečo dôležité vysvetľoval. Šibalsky sa usmiala, pomaly vstala a zhrbená, opierajúc sa o paličku, šla smerom k jablku. Zastala uprostred cestičky, bolestivo sa skláňala k zemi a načahovala sa za jablkom. Lenže práve vtedy som sa potreboval po tom istom chodníku dostať na druhý koniec záhrady, kde som mal odložený francúzsky kľúč. Starenku som nemohol obísť, lebo po oboch stranách chodníka boli pichľavé kríky egrešov a skleníky. Musel som čakať, kým ma uvidí a uvoľní mi cestu.

Zakašľal som a hlasno som ju pozdravil. Nie. Nepočula ma. Ani keď som zopakoval svoj pozdrav oveľa hlasnejšie. Báľ som sa jej dotknúť, aby sa nevyľakala a náhodou nepadla do egrešov. Tak som čakal. Konečne uvidela z predklonu moje nohy na cestičke za sebou. Vyl'akane sa narovнала a pozrela na mňa. V starobou zošúverenej ruke už držala jablko. Keď ma spoznala, tak sa na mňa smutno usmiala a previnilo sklopila zrak.

Prišlo mi jej ľúto. Chcel som jej povedať niečo žartovné a veselé. Lenže, aj tak by ma nepočula. A kričať som nechcel. Nezostalo mi nič iné, iba čakať. Keď zdvihla zrak a pozrela na mňa, tak som sa na

ňu veselo a priateľsky usmial. Pochopila a tiež sa na mňa usmiala. Ale to už nebol previnilý, ale priateľský úsmev. Potom sa pozrela na jablko a na starčeka, ktorý ešte stále s prižmúrenými očami vážne s niekým rečnil.

Starenkin priateľský úsmev sa postupne zmenil na šibalský a ja som prestal pre ňu existovať. Oprela sa o paličku a pomaly vykročila smerom k starčekovi, pričom mala ruku, v ktorej držala jablko, skrytú za chrbtom.

Nie, oni nepotrebovali slová. Oni si vystačili iba s úsmevmi.

**Eva Jarábková-Chabadová, Beata Vargová Kuracinová
(Po stranách Moravy)**

DLHÝ ŽLTÝ MÚR

„Pre Boha živého. Ja len dúfam, že tam docestuješ a neutečieš odtiaľ. Všetko som ti tam už dohodla a vybavila, čakajú tam na teba, tak len mi odtiaľ neuteč.“ Smutne si vzdychla a znechutene mávla rukou. **„Keby som dnes večer nemusela letieť na tú prekliatu služobnú cestu, tak sama by som ťa tam odviezla.“** Vedel si, že ona by to naozaj urobila. Pri predstave, ako ťa tam vedie za ruku, si sa od hanby podvedome prikrčil.

Stáli ste na zastávke a čakali na linkový autobus. Šedá obloha bola zatiahnutá nízkymi oblakmi a jemne pršalo. Boli ste skrytí pod strechou zastávky a počúvali ste, ako kvapky ospanlivo klopú na priesvitnú strechu z plexiskla.

Od rána si nič nepil a bol si z toho nesvoj. Keby tam nestála s tebou ona, tak by si už asi dávno ušiel a vymyslel by si si dáku výhovorku, prečo si „tam“ práve dnes nemohol odísť. V každom prípade, nečakal by si len tak, nasucho. Dal by si si aspoň jedno pivo. Ale ona to veľmi dobre vedela. Poznala ťa, a preto, aj keď mala veľa roboty, našla si ten čas a čakala tam s tebou.

Vedel si, že tam musíš ísť. Že ak sa naozaj nechceš zbláznit', inej cesty už pre teba niet. Ved' si už vyskúšal všetko, čo sa dalo, ale nič ti nepomohlo. Ale teraz, keď si už stál na zastávke a už-už si mal odísť, tak si sa zrazu bál. Hanbil si sa. Stále si v kútiku duše veril, že predsa len musí existovať ešte dáka iná, jednoduchá možnosť, na ktorú si zabudol, ktorú si ešte nevyskúšal. Možnože, keby si sa teraz celou silou vôle zaťal, ako správny chlap, možno by to práve teraz vyšlo. Možno by si to konečne dokázal. Ved' nádej zomiera posledná.

Konečne prišiel autobus. Teraz, hodinu po obede, bol skoro prázdny. Iba v strede autobusu sedeli dve babky z dediny, ktoré sa vracali z nákupov a veselo klebetili. Zrazu si pocítil fyzickú slabosť a oťaželi ti nohy. Nedokázal si sa pohnúť, vojsť do autobusu, pristúpiť k šoférovi a vypýtať si cestovný lístok do... kam to vlastne máš ísť? Nevedel si si spomenúť ani na meno tej dediny. Stál si pred otvorenými dverami autobusu ako sol'ný stĺp. Darmo, včera si toho

vypil príliš veľa. Vraj na rozlúčku. A teraz sa ti roztriasli kolená a ruky, na čelo ti vystúpil jemný pot, ktorý sa miesil s drobnými kvapkami dažďa a neviditeľná ruka ťa držala pevne za hrdlo. Manželka, ktorá stála za tebou, nakoniec niečo zlostne zašomrala, obišla ťa a vošla do autobusu. Naklonila sa k šoférovi a pološeptom s ním akosi podozrivo dlho o niečom debatovala. Konečne sa otočila smerom k tebe a s úsmevom ti kývla rukou, v ktorej držala cestovný lístok, aby si vošiel dnu. Bol si jej vd'ačný, že ťa nevystavila útrapám a hanbe pri kúpe lístka. Zahanbil si sa, vošiel si do autobusu a pretisol si sa popri nej dnu. Sadol si si do takzvanej štvorky sedadiel, vyčlenených pre telesne postihnutých cestujúcich, na sedadlo k oknu, na pravej strane autobusu. Manželka prišla za tebou a podala ti lístok.

„Za necelú hodinu tam budeš. A nie že mi odtiaľ utečieš. To sa domov radšej ani nevracaj.“ Povedala ti to položartom. Z jej hlasu si však cítil aj zlosť a zúfalstvo. Ale povedala to tak nahlas, že to počul aj šofér a dve babky. Bolo ti z toho nanič. Prečo ťa len tak ponižuje. Nech už radšej zmizne. Mal si chuť zavrieť oči a spať. Obe babky, ktoré doteraz veselo debatovali o nákupoch, zrazu stíchli, zbystrili pozornosť a podozrivo sa započúvali, čo sa to vlastne deje. Manželka sa k tebe naklonila, rýchla ťa letmo pobozkala na líce a ponáhl'ala sa von. Možno sa bála, že sa rozplače. Vo dverách autobusu zastala, smutno sa na teba usmiala a skoro šeptom povedala: „Tak, ahoj.“ Potom, akoby si spomenula na niečo dôležité, obrátila sa k šoférovi a hlasno, až bolestivo hlasno, povedala:

„A dajte mi na neho pozor.“

„Nebojte sa, pani. Neveziem tam ani prvého a ani posledného.“ Babky múdro pokývali hlavami. Dovtípili sa, čo sa deje, a začali si niečo ticho šepť. Manželka nakoniec vyšla von a autobus sa pohol. Mávala ti. Chabo si jej zamával pravou rukou. Po pár sekundách si sa zrazu schytil, postavil si sa a chcel si jej zakričať: „Šťastnú cestu!“ Ale autobus už bol od nej ďaleko a ona, otočená chrbtom, odchádzala smerom k autu. Šofér na teba nechápavo pozrel, či sa

niečo nestalo. Tak si si radšej iba sadol a premýšľal si o tom, čo všetko už asi šofér vie o tebe. Čo všetko mu vlastne o tebe narozprávala? Vnútro ti zmietal pocit hanby zmiešaný so zlosťou. Keď si uvidel v spätnom zrkadle pri dverách odraz očí šoféra, ktorý hľadel priamo na teba, najradšej by si sa od hanby prepadol pod zem. Zavrel si oči a mal si chuť ponoriť sa do mäkkej temnoty spánku. A ovela neskôr sa zobudil a zistiť, že všetko to bol iba zlý sen. Taká hanba!

Cesta autobusom sa vliekla. Autobus šiel pomaly, cez všetky dediny. Poctivo stál na každej zastávke. Ľudia vchádzali a vychádzali, radostne sa zdravili so známymi. Veselo debatovali o tom, čo bolo v práci a čo ich čaká doma. Počúval si ten virvar v autobuse a nostalgicky, s veľkou dávkou sebaľústi, si premýšľal o sebe. Mohol si ísť aj expresným autobusom, ale to by si musel v okresnom meste presadať. A toho sa manželka bála. Radšej si na to ani nemyslel. Veľmi dobre si vedel, ako by sa také presadenie z autobusu do autobusu v okresnom meste mohlo pre teba skončiť.

Vytiahol si detektívku a pokúšal si sa čítať. Keď si však začal čítať prvú vetu kapitoly už piatykrát, tak si to vzdal. Nedokázal si sa sústrediť na čítanie. Radšej si zavrel oči a nechal si sa unášať autobusom. Myslel si na to, že sa cítiš ako malé dieťa, ktoré treba všade vodiť za ručičku. Nuž, ale sám by si to nedokázal. Sadnúť na autobus a nechať sa tam odvieť. Znovu si videl sám seba, ako stojíš doma na balkóne, uchlipkávaš si z fľaše vína a fajčíš už asi piatu cigaretu. Bol si príšerne ubolený a premýšľal si o tom, že máš už iba tri možnosti. Prvá možnosť je, že sa môžeš z toho všetkého zblázniť. A ktovie, aké to je byť bláznom. A vie vlastne taký blázon, že je blázon? Alebo si myslí, že on nie je blázon, že blázni sú všetci ostatní. Alebo druhá možnosť, že dostaneš infarkt. Pri takomto pracovnom tempe, tejto životospráve a tomto strese je to veľmi pravdepodobné. Alebo tretia možnosť, stane sa z teba alkoholik. A možno, že už si alkoholikom, len si to tvrdohlavo nechceš priznať. „Vlastne nie, je tu ešte jedna možnosť,“ trpkó si sa usmial. Opatrne

si pristúpil k zábradliu, naklonil si sa a pozrel si z balkónu na šiestom poschodí dolu. „Ešte sa môžem zasamovraždiť. Brrrr!“

Kamaráti ti vraveli, že na to, aby si prestal piť, ti stačí iba sila vôle. A nesmieš si ani v podvedomí priznať, že si alkoholik. Vraj alkoholikom sa staneš až potom, keď sa pôjdeš liečiť. Tam, v blázinci, ťa vlastne opečiatkujú. Dostaneš pečiatku alkoholika. Na celý život. Dovtedy budeš iba viac piť, v krajnom prípade ťa budú pokladať za ožrana, ktorého treba poľutovať. Ale keď budeš alkoholik, už ťa nebude nikto ľutovať. Všetci sa ti budú vyhýbať, ako keby si mal dáku nákazlivú chorobu. Keď si pil, bolo zle. Keď si nepil, bolo ešte horšie. Triasli sa ti ruky, trpel si nespavosťou, nevedel si sa na nič sústrediť. Nemáš inej cesty. Žena sa chce s tebou rozviesť a v robote ti hrozia výpoveďou. Ale najhoršie je to, že už nemáš síl žiť takto ďalej.

Asi v polovici cesty si k tebe prisadol akýsi starý pán. Sadol si k oknu, na sedadlo oproti tebe. Špinavý oblek, na tvári dvojdňové strnisko, šedá tvár s červeným vinárskym nosom a z úst pach kyslého vína. Starý pán sa dobrosrdečne rozhovoril o svojom vinohrade, o kvalite vína a o ťažkej práci na vinici. Počúval si ho a pritakával si mu. Predstieral si, že máš záujem o jeho rozprávanie. Ale pritom si ho ani poriadne nepočúval a iba ti ho bolo ľúto, lebo si videl, aký je prepitý. Vedel si si predstaviť, ako sa asi cíti. Keď sa ťa pýtal, kam ideš, tak si bez rozmýšľania zaklamal. Nedokázal si mu povedať pravdu. Povedal si mu, že ideš do okresného mesta. Dúfal si, že kým „tam“ autobus príde, tak starý pán už vystúpi, alebo zaspí, unavený alkoholom. Ale čo keď nevystúpi a ani nezaspí? Zľakol si sa. Dokážeš „tam“ vlastne vystúpiť? Ved' čo si o tebe ten pán pomyslí? A možno zostaneš radšej sedieť a potom, keď prídeš do okresného mesta, tak sa vrátiš autobusom späť. Na čelo ti vystúpil studený pot a žalúdok ti zovrelo v krči. Neveril si, že sa dokážeš z okresného mesta vrátiť späť. Nedokázal si si to ani predstaviť. Teraz si nevedel pochopiť, prečo si len klamal tomu dedovi. Našťastie, už zavrel oči a unavený alkoholom zadriemal. Závidel si

mu, že ho vôbec netrápi to, či je alebo nie je alkoholik. On si jednoducho žil a pil.

Ale cesta sa neúprosne krátila. Autobus práve prechádzal popri dlhom, vysokom múre z tehál na konci dediny. Mal si nepríjemný tušenie, čo sa to vlastne skrýva za tým žltým „čínskym“ múrom. Mal si zlý pocit, že to bude „ono“. Cieľ tvojej cesty. Teraz si si zasa nevedel spomenúť, ako sa to zariadenie odborne volá. Nechcel si sa pýtať šoféra, či to je „ono“. Tak si iba opatrne vstal, aby si ani náhodou nezobudil starého pána, pristúpil si k dverám autobusu a čakal si. Nápis s názvom zastávky bol veľký a čitateľný. Aj na veľkú vzdialenosť. Myslíou ti preblesklo, že by si mohol ísť ďalej, nevystúpiť a doma sa vyhovoriť, že si zastávku prespal. Že si sa zobudil až... Nie. Autobus zastal, šofér sa obzrel a pozrel sa ti priamo do očí. „Vystupujete!“ povedal stroho.

Musel si vystúpiť. Šofér bol taktný. Neprehovoril už ani slovo, iba ti priateľsky a s úsmevom na tvári kývol rukou na rozlúčku. Keď si sa obzrel, uvidel si čelo starého pána prilepené na skle. Hľadel na teba vyplašene, s otvorenými, skoro bezzubými ústami a neveriacimi očami. Rýchlo si sa obrátil. Nedokázal si sa pozerat' do tých naširoko otvorených, prekvapených a... možno aj sklamaných očí. Stál si s taškou v ruke a pozeral si na široko otvorenú vchodovú bránu. Dvere autobusu za tebou zasyčali, akoby si namosúrene odľúkli. Autobus odišiel.

Na vrátnici nebol žiaden ozbrojený vrátnik. Iba stará pani, ktorá sa ťa na nič nepýtala. Iba kývla hlavou, aby si šiel ďalej. Čudoval si sa. Tu nikto nikoho nestráži? Vošiel si cez bránu dnu a tam bol hneď na pravej strane bufet. Zo skupiny ľudí, popíjajúcich pri bufete kofolu, zrazu vybehol rozradostený kamarát, ktorého si už nevidel celé dva mesiace. Niekde sa stratil a nebolo ho. Tušil si, kde asi je, ale radšej si už potom ani nepátral. Takže tu sa teda skrýval. Kamarát ti podal ruku a celý natešený ťa chcel objat'. Nemotorne si sa vyhol jeho objatiu. Nebol si zvyknutý na takéto búrlivé prejavy emócií.

„Dá sa to tu vydržať?“ spýtal si sa ho príliš nedočkavo, bez okolkov a bez pozdravu.

„Dá,“ odpovedá stroho, ale radostne kamarát. A tebe je zrazu lepšie. Nie si tu sám, a hlavne, už si tu. Padol ti kameň zo srdca. Zrazu sa cítiš ľahšie, uvedomuješ si, v akom strese a napätí si doteraz žil.

„Keď nič iné, aspoň si oddýchnem od roboty. A od ženy. Nevieš si predstaviť, aký som unavený,“ povedal si a začervenal si sa, lebo si ani sám nechápal, prečo a komu sa to vlastne ospravedlňuješ.

Prekvapene si sa poobzeral okolo seba. Stromy, park, trávnik, lavičky, asfaltové chodníky, bufet. A vraj, že nemocnica. Psychiatrická nemocnica. Cítiš, že chytáš druhý dych. A zrazu je tu aj akási istota. Nevieš, kde sa vzala, ale je tu. Toto bude niečo nové, úplne iné. Únik z bludného kruhu. Nevieš, kam ťa to zavedie, ale hlavne, že sa dostaneš von z toho príšerného začarovaného kruhu. A možno to bude aj bolieť, ale to nevadí. Hlavne, že už konečne budeš žiť. Potom si sa ešte nesmel opýtať kamaráta:

„A prečo nás... prečo „to“ vlastne liečia tu, v psychiatrickej nemocnici? Všetci sme blázni.“

„Nie. To nie. Ale je to vraj psychická choroba. Alkoholizmus. A má to aj svoju lekársku diagnózu. Volá sa to F10.“

Videl na tebe, že ešte stále ti na tom niečo vadí, že stále to všetko ešte nevieš prehltnúť. Preto dodal: „Ale neboj sa. Žiadnych bláznov sa nemusíš báť. S tými sa tu možno ani nestretneš. Skutočný bláziniec je tam vonku, za tým dlhým žltým múrom.“

MIKULÁŠ JARÁBEK

HUMOR V BIELOM PLÁŠTI

V operačnej sále panuje čulý ruch.

- Kde je skalpel? – osloví sestričku chirurg.

- Pred chvíľkou tu bol.

- Nevie pán doktor, podala som vám ho do ruky. Možno ste ho odložil bokom - pohotovo odpovedá inštrumentárka.

- Ved' preto, poznám prípad, - dodá starostlivo lekár, - že sa pri operácii stratil a už ho nenašli.

- No zbohom, - pridáva sa so záujmom mladší asistent, - to si spomenuli, až keď pacienta zašili?

- Stávajú sa aj horšie veci, ale my sme lepší aj v našich skromných pomeroch. Ešte máme šesť prípadov. Treba si pohnúť! – povzbudí ho šéf.

O chvíľu dialóg pokračuje.

- Čo je s tými hákmi, pán kolega, skoro vám tam jeden skízol, ešte aby ste ho tam zabudli... Keď prideme o skalpely, svorky a ďalšie inštrumenty, zase budeme znižovať stavy personálu, lebo nám zdravotná poisťovňa nepreplatí ani minimálne náklady.

Predstavte si, že v istej nemocnici prednedávnom operovali žalúdočné vredy a stratil sa im mobil. Možno to bol podobný doktor Cvach, ako v tom seriáli.. Ktosi ale mobil prezvonil a hneď sa na to prišlo, komu patrí. Našťastie si ho ten chirurg pred operáciou nevypol...

V našom prípade, našťastie, po bezproblémovom zákroku, sa primár v neodkladnej veci musel dostaviť k riaditeľovi.

Personál sa potešil a mladší asistent to s uspokojením komentoval:

- Máme dobré skóre. V operáciách bez poradovníka sme na prvom mieste. Možno nás kúpi nejaký domáci alebo zahraničný záujemca. Tak či tak si potom naši pacienti budú zvykať na vyššie poplatky za ošetrovanie, ktoré im náležite spríjemní náš humor v bielom plášti.

AKO SOM DOOBCHODOVAL

Trhová ekonomika dáva priestor aj podnikaniu. Obchodovanie hýbe svetom a po predkoch som zdedil podobné vlohy aj ja. Tak som len čakal, kedy sa už konečne ku mne pridá šťastie, čo občas sadne aj na vola.

Jedného dňa sa dostavilo hneď v podobe dvoch seriózne vyzerajúcich pánov. Prvý, zrejme majiteľ čínskych obchodných reťazcov, sa tváril ako diplomat.

Druhý, neurčitého pôvodu, mohol byť vlastníkom schránkovej firmy, či bankárom v Panama Papers.

Prešli rovno k veci.

- Expandujeme aj na Slovensko a potrebujeme reklamného agenta pre obchodné reťazce vo vašom meste.

Riadne vo mne hrklo, ale rozhodol som sa zachovať ako správny obchodník a chopiť sa príležitosti.

- Nie je to také jednoduché, páni, Musím dobre zvážiť, o čo pôjde nielen v našom meste, ale globálne. Ved', pozrite na náš slovenský Malý Rím, na tie rieky oplývajúce bohatým energetickým potenciálom a nebotyčné Vysoké Tatry, ktoré nám pre skromné ceny pomaly závidia aj dôchodcovia v Rakúsku a Švajčiarsku...

- Áno, áno, máte aj riečnu, železničnú a leteckú dopravu, - rýchlo pritakal čínsky veľkoobchodník, - no akosi málo obyvateľov. Prejdime radšej k veci. Povedzte si cenu!

Priznávam, tiež mám kalkulačku v hlave a zdravý rozum velí, keď dávajú, ber! Vzal som rýchlo ceruzku a na papier napísal sumu.

- Ako!? Toľko! To je nehorázne, - rozhorčil sa spoločník čínskeho podnikateľa.

- Keď chcete, berte. Nezl'avím! Ved', oveľa viac by vás stála platená reklama či bilbordy.

Napokon sa mi ale zo štedrého sponzorstva nádejných obchodných partnerov za vydarené slogany pre predaj ich duplikátov zahraničných značiek ušla odmena nižšia než môj skromný

dôchodok. A ako špeciálny bonus ešte výhoda kupovať ich výrobky s predstihom pred akciovým výpredajom.

**Mikuláš Jarábek
(Po stranách Moravy)**

EVA JARÁBKOVÁ-CHABADOVÁ

VIANOČNÁ DRŽKOVÁ

**Činím samé dobré skutky,
kúpila som manželovi
na Vianoce dva žalúdky**

KRIVÉ OBVINENIE

**Zavreli ma do basy,
že som obt'ážoval Želku
a ved' som jej neublížil,
len sialhal na peňaženku.**

DOBRÝ PRÍJEM

**Dobre sa jej celý rok
z nemocenskej žije,
keď dostáva finančné,
od milenca, injekcie.**

NEBEZPEČNÝ BILIARD

**Neubránila sa
slečna pred útokom,
tak hneď potom
vypichla pánovi
tágom oko.**

TO POMÔŽE

**Takú som si veľkú
nahovoril žienku,
že si musím sadnúť k nej
vždy na plnú peňaženku.**

RUM

**Nepáči sa vám zloženie,
ani to, že je slabý?
My tvrdíme to isté,
ale o zložení vlády.**

JARNÉ OSVIEŽENIE

**Zázvorovú vodu, ľad
a cesnak rastúci divo,
všetko zmiešaj, vylej
a daj si studené pivo.**

ROZHODLA SA

**Objednaj víno na izbu
a rýchlo mi dolej,
už mi došla trpezlivosť
aj panenský olej.**

POD ROZKVITNUTOU...

**Nerada sa vzdávam
májového sna,
no kým prikvitol záujemca,
odkvitla mi čerešňa.**

JEMNÁ PANI

**Fajnová to bola pani
a mala také jemné ruky,
že ani len koláč
neupiekla z hrubej múky.**

DÔCHODCOVIA NA VÝLETE

**Vlak mali zadarmo,
tak si dali po decku
a čo ušetrili na lístku,
to zaplatili na vécku.**

SPOMALENÝ VÝVOJ

**Pochválil sa strýko tetke,
že krízu stredného veku
mal až v osemdesiatpäťke**

MAJTE HO RADI

**Obrátil sa Trump
s otázkou na syna,
či má radšej otca, mamu,
alebo či Putina.**

ABSOLÚTNY PESIMISTA

**Keď čakáš tvárou v tvár
od života iba rany,
zlož si z nosa okuliare,
alebo nos iba rámy.**

ESEJE

**Kúpil som si eseje
aj keď neviem čo to esej je
viem iba, že na jar sa seje,
ale tam zas to "e" nie je.**

34 V CHLÁDKU

**Žiadne pekné reči moji drahí,
je mi tak horko, že skúsím
chladné medzil'udské vzťahy.**

Eva Jarábková
(Určite je to tak)

KONIEC SVETA

(úryvok)

V nedeľu sme vždy závideli evanjelikom, jehovistom aj neznabohom, lebo nikto z nich nemusel ísť na rannú omšu. Podľa Adamovej babky boli neznabohovia všetci okrem katolíkov, a tak sme my, katolíci, po ceste do kostola viedli protináboženské reči. Vždy o tom istom, či pán Boh vidí, že ideme do kostola a obetujeme mu začiatok nedeľnej rozprávky. Či to vidí a niečo nám pošle z neba, nie ako minule, že poslal balík akurát evanjeličkám, ktoré majú mamu ešte k tomu jehovistku. Je pravda, že balík neprišiel z neba, ale z Juhoslávie, no boli v ňom žuvačky a Anka s Katkou teraz

vylihujú v posteli, žujú tie žuvačky a my ideme do kostola a o žuvačkách sa nám môže akurát tak snívať, keď ich zatiaľ u nás ešte nevymysleli, len v Juhoslávii a možno v Amerike.

Naša mama Strážne veže čítala, lebo naša mama čítala všetko, čo jej prišlo pod ruku, aj keď inak bola dobrá katolíčka a práve ona nás vodila vždy v nedeľu na rannú omšu do kostola. Aj my sme ich čítali, lebo my sme zase čítali všetko, čo bolo tajné a zakázané. Práve v tých Strážnych vežiach sme sa dočítali, že dva týždne po Vianociach, ktoré jehovisti vôbec neslávia, bude koniec sveta. Najviac o tom vedela Anka a celé to čakanie zorganizovala.

Koniec sveta treba čakať na odl'ahlom a tajnom mieste. Dohodli sme sa, že to bude na zamrznutom rybníku hneď za železničným mostom, kam sme sa chodili korčuľovať. Korčule sme si obúvali už doma, lebo na rybníku sme si nemali kde odložiť topánky. My so sestrou sme mali kraso. Mama nám ich kúpila pod stromček, teda akože od Ježiška, ako odmenu, že sme zbierali klásky a chodili s ňou na trh predávať marhule. Mali sme šťastie, lebo bola dobrá úroda marhúl', a tak sme mali korčule. Ostatní mali kvintáky pribité na topánkach a Dodo jediný mal kanady, lebo odkedy sme jeho otca našli v Čiernom mlyne ako robí strašidlo, mal Dodo všetko, čo chcel. Iba uplakaná Dáša mala kvintáky iba pripnuté na topánkach, lebo ich musela požičiavať svojim sestrám. Dáša okrem toho, že mala kvintáky iba pripnuté a musela dávať pozor, aby jej z topánok neodpadli, mala na starosti aj Markovho psíka Rexa. Marko musel sedieť doma, lebo chodiť mohol iba o barlách, odkedy spadol z elektrického stípa, ale jeho pes Rexo chodil s nami úplne všade.

„Musíte byť všetci jehovisti, lebo iba tí sú vyvolení a prežijú koniec sveta,“ povedala Anka. Okamžite sme súhlasili. Jedine Danihelovci sa jehovistami stať nemohli. Anka povedala, že sú zlí a práve pre takých, ako sú oni, bude koniec sveta, aby sa zachránili iba dobrí, vyvolení. Im to bolo fuk, ako všetko, čo sme robili, alebo sa tak aspoň tvárili, ale aby dokázali, že sú zlí, hádzali na ľad veľké

kamene a ten nebezpečne praskal. A ešte aj vykrikovali, že, aha, jehovisti, už letia rovno do neba. Len Roman Danihel ani nevykrikoval, ani nehádzal kamene, len túžobne pozeral na nás, ale predovšetkým na Anku. „Tak dobre, urobíme si skúšku, jehovista môže byť iba ten, čo sa vie korčuľovať a nielen tak obyčajne, ale musí urobiť lastovičku. Anka okrem toho, že mala mamu jehovistku, jediná z nás mala doma televízor a pozerala majstrovstvá sveta v krasokorčuľovaní. Ten televízor si kúpil jej otec natruc, lebo jehovisti televízor zakazovali. Anka z toho televízora odpozerala tanečnú figúru lastovička, ktorú, ako sama povedala, zvládne aj ona a kto sa chce stať jehovistom a prežiť koniec sveta, musí lastovičku na korčuľoch zvládnuť tiež. A hneď nám ju aj predviedla. Tak sme teda súťážili, dvíhali jednu nohu, ako si kto trúfal, aspoň trochu do vzduchu.

Ešte sme neboli ani uprostred súťaže, keď sa odrazu obloha zatiahla a začalo husto snežiť. Ale nie tak obyčajne husto, ale tak, ako keby niekto odrazu začal sypať celé hrste nadriapaného peria. A odrazu len nastala tma. "Jáj, to prišiel koniec sveta a ja som ešte nestihla byť jehovistka," revala Daša. „Teraz určite zomriem.“ My, čo sme už boli jehovisti, sme sa tiež zľakli, lebo odrazu nebolo vidieť ani na krok a cestička, po ktorej sme išli na korčuľoch na rybník, odrazu zmizla, a tak sme okamžite prestali čakať koniec sveta a začali sme sa brodiť v stále väčšom snehu. „Moja korčuľa,“ začala zase nariekať Dáša. Chvilu sme jej ju pomáhali hľadať, ale Adam rozhodol, že musíme ísť, lebo on nemá so sebou lopatku na postavenie iglu a korčuľu na jar určite nájdeme. Tak sme sa brodili ďalej a nakoniec to vyhrala Dáša, lebo si dala dolu aj druhú korčuľu a brodila sa kus pred nami. Medzi tým nás rodičia začali hľadať, ale koniec sveta sa mohol čakať iba na tajnom mieste, tak sme nikomu nesmeli povedať, kam ideme, vymysleli sme si vždy niektorú kamarátku, že ideme k nej. Rodičia teda pobehali všetkých susedov navzájom, ale nikde nás nenašli. Našťastie, keď už boli úplne vydesení, sa na začiatok ulice prebrodila uplakaná Dáša, a tak už

boli na náš príchod pripravení a trochu vychladli. Aj Danihelovci už stihli dobehnúť a radili našim rodičom, ako nás majú privítať, lebo že ideme rovno z neba a že určite priletíme ako lastovice. Namiesto remeňa nás čakali s horúcim čajom a ruky a nohy nám okamžite namočila mama do ľadovej vody. Strašne to bolelo a tak sme nariekali, že tato schoval pripravený remeň, s ktorým sa nám chystal ukázať ozajstný koniec sveta, lebo že nám to ako trest stačilo. Už len ako zo sna sme počuli rodičov rozprávať, aký je ten Roman dobrý chlapec, akoby ani nepatril k Danihelovcom, že sa ešte vrátil a priniesol Markovho Rexa, lebo ten sedel napoly zmrznutý pri Dášinej korčuli, ktorú vyhrabal zo snehu a už ani nevládal štekať, len sa triasol. Roman ho priniesol pod kabátom a určite z toho teraz ochorie. On, aj ten Rexo, sú lepší ako všetci jehovisti dokopy, uzavrel tato rozhovor. Možno sme to naozaj počuli alebo sa nám to iba snívalo, uvidíme zajtra, či bude mať Dáša obidve korčule.

Ráno sme sa začali preberať zo spánku veľmi pomaly a bolestne, pre tie omrznuté prsty na nohách a iba napoly prebudené, sme počuli tatu, ako hovorí mame: „Nechaj ich spať, nepôjdu do školy, lebo tam vonku je naozaj koniec sveta, ani dvere na dome sa nedajú otvoriť, toľko snehu navalilo.“ Celú noc skuvíňal vietor, padal sneh a do rána ho napadlo skoro dva metre, teda aspoň miestami, kde boli záveje. Na našej ulici boli záveje najväčšie na svete, lebo sneh navialo k vysokým drôteným plotom záhrad, popri ktorých viedol chodník. Všetci chlapi ho od rána odhadzovali a touto úzkou cestičkou potom chodili do roboty a my sme po nej až do jari chodili do školy. Tiež sme trochu pomáhali, ale hlavne sme si robili bunkre v snehu, teda iglu, povedal Adam. A toto bol ten náš nezabudnuteľný koniec sveta. Ale Strážnu vežu sme aj d'alej pozorne a hlavne tajne, študovali a tešili sa na nový koniec sveta, lebo tí blázni ho vyhlasujú pravidelne, povedal tato. Len aby to nebolo v lete, to by nebolo ono.

Skutočným jehovistom sa nakoniec stal iba Roman, aj to iba z lásky k Anke, ktorá sa ozajstnou jehovistkou nikdy nestala. Roman

pravidelne stával pri mestskej bráne na chodníku a ponúkal okoloidúcim Strážnu vežu a stále dúfal, že si ho Anka všimne a zamiluje sa doňho tak, ako on do nej - tam na rybníku, keď robila na korčuliach, podľa neho, najkrajšiu lastovičku na svete.

**Eva Jarábková, Alena Beňová, Benjamína Jakubáčová
(Určite je to tak)**

VIERA MIKUŠOVÁ RODEROVÁ

POSLEDNÁ ETAPA

**Mnohá z vás isto pozná obdobie, keď ženu opustí partner. Či už tým,
že
odíde, odkiaľ niet návratu a kde je možno aj lepší svet alebo ide
inam hľadať
svoje šťastie. No život ide ďalej. Musí. Tak sa hovorí.
Teraz vám rozpoviem vypočutý rozhovor troch priateľiek, ktoré i keď
majú
trištvrte života za sebou, tešia sa z neho ako tínedžerky. Jasne že je
to
správne a niekedy je závideniahodné.
Všetky sú pri pekných peniazoch, tak vymýšľajú wellness, či
dovolenky v
zahraničnej exkluzivite, nájdete ich v každých dverách, kde sa
handžári
s umelou krásou a ani vizitácie v cukrárni nezanedbávajú. Život
plynie vo
farebnej príjemnosti.
Povedali by ste, že je to úžasné, ak sa takto môžu oblažovať.
Hejveru. Ved'
prečo by nie.
No predstavte si tri stvory s nadváhou a v rokoch, ako sa z terasy
alebo na
pláži vyškierajú na okoloidúcich mužov.
Hrajúc sa na graciózne dámy, mysliac si, že s osobitným čarom,
fačkujú na
nich, ukazujúc trepotavé motýle, vypliešťajúc oči a afektujúc.
Ovrávanie pokračuje i pri drinkoch a znova a znova sa na tom úžasne
harujú. Tak by povedal pán Dobšinský.**

**Neveriaco a krútiac hlavou, som počúvala ich zážitky.
Samozrejme, že s patričnými výbuchmi smiechu. Nie mojimi... Iba
skupinka
predvádzala, aby som bola uvedená do situácie. Následne prišlo
pokračovanie.
Ešte kúsok mojej úvahy. Debata medzi ľuďmi musí byť, to je život.
Byť
otvorený voči druhým ľuďom, to áno. Sú však ľudia tichí a spolu s
nimi musia
žiť i tí hluční, čo púšťajú nahlas hudbu, a tí, čo sa vždy na silu
smejú...
Podčiarkujem slovko nasilu... A...tak podobne.
No pokračujem v rozprave.
Tieto naše obstarožné dievčatká kašľajú na demografický fenomén
staroby,
veselo popíjajú, sem tam poskáču po stole v dobrej nálade, pritrafí
sa aj
nejaká ostuda, ale čože... veď I tak je všetko XL smiešne.
Nejedenkrát sa
zakoketuje a kratučko žije s mužom, ktorý sa dal namaškrtiť,
nevedomujúc
si, že po krátkom čase bude vypoklonkovaný.
Tak vyzerá zábavka starnúcich senioriek.
Teraz mi napadá slovenské príslovie... Že aj stará koza rada líže
sol'... Joj, ale
toto sa mi zdá cez čiaru. No, ale čo už... Je to taký humorsenior...
No a zmysel poslednej etapy života majú dámy naplnený. A ako sú
len so
sebou spokojné.
Nie, nie...skutočne im nezávidím...**

HONBA ZA ZLATOM

Ľudia sú skutočne neuveriteľní. Nepomysleli by ste si, akí dokážu byť

tajomní, ak ide o nejaké, čo i len nepatrné mámenie.

Hory, lúky, pramene a potôčik. Malý, v letných mesiacoch dakedy vyschnutý. A samozrejme oní ľudia.

Žili dve sestry, mali rodiny a z tých rodín vyšli dvaja mladí šikovní muži. Jeden schopný, pragmatik, zručný, ale nadovšetko výmyselník. Nazveme ho Richard. Druhý Peter, takpovediac, trochu „snílek“. Asi prečítal veľa londonoviek. No áno, pýtate sa prečo. Lebo... Prišiel na návštevu k svojmu bratancovi. Vidí - potok zurčí, kamienky, ktoré si bystrinka nanosila rôznych farieb je celá kopa a...

Už sa vidí ako majetný Slovák. Zrodila sa myšlienka, následne plán a... Druhá návšteva v doline nenechala na seba dlho čakať. „Už mám panvice na ryžovanie zlatááá,“ vykrikoval, len čo vystúpil z auta. Za túto ryžovaciu sadu dal ten človek celkom slušné euráče.

„Tak a idem ryžovať.“ Peter stál v potoku, krúžil panvicou, vyhadzoval štrk a kamienky a ... nič. Vydržal tam veľa hodín. No výsledok nijaký. Richardovi sa ho už zželelo. Išiel do svojej dielne, našiel tam starý medený šraub a ešte čosi zlatavé a napilníkoval kúsky tohto kovu. Na mokrú ruku sa mu piliny nalepili a týmto vyzbrojený, kráčal k ryžovisku. Peter mal práve na panvici nabraté akési čosi. Richard do toho namočil ruku s medenými pilinami, zakrúžil a vykrikol: „Ach, môj Bože, ved' toto sú, skutočne, toto sú zlatinky!“

Museli by ste vidieť tvár zlatokopa. Tešil sa ako malé dieťa čokoláde. „Ja som vyryžoval zlato. Mám zlatinky. Som zlatokop!!!“ Slzičky šťastia na tvári a konečne si mohol po dlhej dobe aj sadnúť. Predpokladám, že doteraz nevie, čo za zlatinky má. Aj keď sa hovorí, že v každom potoku sa zlato nájde, nemyslím, že v tom našom je. Tak sa skončila zlatá horúčka v doline.

Domnievam

sa, že ani zlatá horúčka na rieke Klondike, ktorá bola najrozsiahlejšia v dejinách, sa tejto súčasnej nevyrovná.

Nie, nie je to koniec príbehu. Prešlo niekoľko mesiacov a bolo potrebné koryto potoka upraviť. Nánosy hliny, štrku a kde akých vetvičiek a dreva, bolo treba povyhadzovať. Jednoducho brigáda. Richard sa pustil do práce a pomáhala mu aj kamarátka Bela, ktorá tiež s potočným štrkom mala akýsi zámer. Nie, zlato nehľadala, ale pri tejto práci sa dozvedela predchádzajúcu príhodu. A zrazu sa okolo začali zbíhať známi, že čo sa robí. Bela ich napravila, že ryžuje a dávala si spokojne potočný štrk do vedierka. Otázky o zlato a zlatinkách však nemali konca a prizerajúci sa hnevali sami na seba, prečo im to nenapadlo skôr ako Richardovi a Bele. A že teraz nebudú mať ani jednu zlatinku (pretože Richard im prezradil, čo už vieme).

Tak sa skončila honba za bohatstvom na našom malom potoku, ale vidina zlata v očiach niektorých nemenovaných je doposiaľ.

Na záver jedna skutočnosť. Na jeden gram zlata je treba viac ako 3300 zlatiniek. Stáť v studenej vode, zohnutý a dookola krúžiť ryžovacou panvicou... To sa radšej zastaviť v dobrom Zlatníctve. I keď... Vyryžovať si takú malú zlatinku vlastnými rukami, zaručene vyvolá spokojný úsmev na tvári a teplo na duši. Ale jedna zlatinka – človeka z biedy nevytrhne.

Zuzana Kuglerová
(Poetka a jej historické romány)

Vladimír Hulík
(Fórum Há)

EMIL PIEŠŤANSKÝ

PRÍBEH STOPÁRKY

Svietil jasný mesiac. Zmeškala som posledný autobus, podarilo sa mi však stopnúť jednu zachovalú škodovku a v nej ešte zachovalejšieho šoféra. Blížiac sa k lesu, motor nečakane začal vynechávať, až napokon úplne zdochol. Mysľou mi bleskove prebehli všetky príbehy, ktoré som počula o zneuctených stopárkach. Hoci som už dávno nebola pannou, predsa sa ma zmocnili určité obavy, že ide o starý šoférsky trik.

Šofér pozrel pod kapotu, potom skúmavo na mňa, potom na moje nohy a bez okolkov ma požiadal, aby som si vyzliekla pančuchové nohavičky. Bola som v rozpakoch, ale poslúchla som, lebo som bola úplne v jeho moci. Prezrel tie punčocháče proti svetlu mesiaca, či nemajú očká, teda diery a potom ich nasadil na remenicu, namiesto roztrhnutého klinového remeňa. Skúsil

naštartovať, motor po chvíľke naskočil a mohli sme pokračovať v jazde.

Doteraz mi vrta v hlave, čo by sa asi stalo, keby som stopla nejaké BMW a musela by som vyzliecť pančucháče, ktoré u tohto typu klinový remeň nenahradia. Možno by to bolo zábavnejšie.

**Peter Roháč, Emil Piešťanský
(Fórum Há)**

PETER RADVÁNYI

BÚRKA V KALENDÁRNOM POHÁRI

Nemôžem si pomôcť, ale pohľad do júnového kalendára vyvoláva vo mne každoročne pocit krivdy. Všetci meninová oslávenci majú pre seba celý deň, maximálne sa oň delia so svojou menovkyňou – Roman s Romanou, Bohumil s Bohumilou, Michal s Michaelou, Šimon so Simonou atď. No ak sa pozriete na kalendárnu stránku s dátumom 29. jún, nájdete tam dve úplne rozdielne mená: Peter a Pavol. A akoby to nebolo dost', niektoré kalendáre uvádzajú okrem nich ešte aj meno Petra. Povedzte sami, je to fér, aby sa o jeden jediný deň delili až traja meninová oslávenci? Pritom celý tento problém by sa dal vyriešiť veľmi ľahko a elegantne, ak by sa Pavol presunul k Paulíne, ktorá slávi meniny už o týždeň skôr. No obávam sa, že tvorcovia kalendára budú postupovať systémom „na Slovensku je to tak“, teda úplne opačne a nakoniec k Petrovi, Pavlovi a k Petre onedlho prifaria aj spomínanú Paulínu z 22. júna. Mienil som sa s týmto problémom obrátiť na Ústavný súd a dokonca som bol odhodlaný ísť kvôli tomu do ulíc a zorganizovať hoci aj referendum, ale keď som si nedávno prečítal zoznam najpoužívanejších mien na Slovensku, tak som sa zháčil. Ved' v prvej desiatke aktuálnej hitparády mužských mien nenájdete nielen Petra či Pavla, ale ani Jozefa, o ktorom som si vždy myslel, že je to bezkonkurenčne najpoužívanejšie meno na svete. Jedinou útechou je mi pomyslenie na to, že takí Adamovia a Evy to majú ešte horšie, keď slávia spoločné meniny rovno na Štedrý deň.

**Peter Bonzo Radványi
(Fórum Há)**

RIFLE NA KAŽDÝ ZADOK

Pamätáte sa? Táto otázka mi prebleskla hlavou, keď som pred niekoľkými dňami uvidel vo výklade jedného obchodu v Galante reklamný nápis: Rifle na každý zadok, aj nadrozmerný. Dnes si už len málokto pamätá, že anglické slovíčko rifle sa dostalo do nášho slovníka paradoxne v časocho socializmu, ešte v 60. rokoch. Dostať sa k modrým džinsom, ktoré sme videli na fotografiách našich hudobných či filmových idolov zo zahraničia, nebolo vtedy vôbec jednoduché. V bežných obchodoch ste ich nedostali. Dali sa kúpiť iba v Tuzexe, kde sa platilo špeciálnou ceninou, papierikmi, ktoré sa volali bony. No a práve v Tuzexe predávali džinsy, ktorí mali vzadu na páse kožený štítok s vyobrazením pušky a s nápisom Rifle. Ale keďže národ nevedel anglicky, prekrútil staré heslo Antona Bernoláka „píš, ako počuješ“ na „čítaj, ako je napísané“, a tak už

viac ako pol storočia možno ako jediní na svete používame slovíčko rifle v perfektne poslovenčenom tvare aj s mäkčeňom (pozri Pravidlá slovenského pravopisu: rifle-fiel’/-flí ž. pomn.; rifl’ový) ako synonymum pre džínsy všetkých možných značiek. Škoda, že o tom nevedeli v Liverpoole. Možno by sa slávna skupina The Swinging Blue Jeans, ktorá kedysi konkurovala aj The Beatles a v lete roku 1968 koncertovala aj v Trnave, premenovala na The Swinging Blue Rifles.

PETER ROHÁČ

VEL’KONOČNÁ DILEMA

Od detstva mám v duši z tohto sviatku akúsi zvláštnu traumu vychádzajúca z hlbokého zmätku. Azda ani nie preto, že vďaka pohyblivému termínu, odvodenému od prvého jarného splnu, sa niekedy chodievalo na Veľkú noc v krátkych rukávoch a inokedy bolo treba poodmetat’ sneh, ale preto, že prijat’, spracovať a správne vyhodnotiť množstvo rôznorodých podnetov, súvisiacich s týmto sviatkom, mi robilo problém. V socialistickej uvedomelej televízii to jednoznačne boli sviatky jari. Na obrazovke sa to prejavilo tak, že ujúkajúce dievčiny zo severného alebo východného Slovenska (za socializmu bol folklór iba tam), so zabalenými hlavami v bielych ručníkoch a s bosými nohami, ujúkali, spievali „*Murija Murijááá...*” a niesli panáka zo slamy k najbližšiemu vodnému toku, kde ho zapálili a bez toho, aby prestali ujúkať, ho hodili do prúdu vody a tešili sa. My, ktorí sme mali ráznu kresťanskú výchovu, sme sa vlastne nikdy nedozvedeli, či ten horiaci panák vo vode zhasol, alebo plával do mora, alebo sa zachytil o pilier dreveného mostíka a v regióne potom pribudla v najbližšej päťročnici smelá vízia výstavby nového mostu. Nedozvedeli sme sa to preto, lebo začal zvonit’ zvon a naši rodičia, starí rodičia a ostatné príbuzenstvo zavelili:

— Do kostoláááá! — a vypli televízor. Cigán Gejza raz povedal, že nemá rád Veľkú noc ani Vianoce a za pohárik domácej aj vysvetlil prečo:

— Vánoce a Veľká noc, to su neni žánne svátky. Šak to sa chodzí furt hore-dole s kostola do kostola. Ale hodi a fašangi, to je volačo inšé, to sa chodí furt len ze šenku do šenku!

Hody a fašiangy som na Gejzov spôsob nikdy neabsolvoval, takže sa neviem k jeho tvrdeniu zodpovedne vyjadriť, ale o tých Vianociach, a hlavne o Veľkej noci, mal svätú pravdu. Trochu som sa v tých farebných dňoch strácal a popri zelenom štvrtku, kedy sme vždy jedávali odporný hnusný špenát, ktorým mi zašpinili varené vajíčko, bielej sobote, kedy som sa vždy vypytoval, že prečo je biela a nikto mi to nevysvetlil, len mi povedali, aby som sa hlúpo nevypytoval, som si zafarbil všetky dni a zafarbil som aj Veľký piatok, ktorý bol u mňa fialový, lebo farár mal vtedy fialové šaty. No a práve ten farár mi v tie farebné dni, počas nekonečne sa vlečúceho času v kostolnej lavici, do toho vniesol ešte väčší zmätok. Najprv Ježiško (ten, čo sa len nedávno narodil v jasičkách a mne doniesol stavebnicu Merkúr) prišiel na oslíkovi do Jeruzalema a všetci kričali Hosanna. Medzitým vyrazili z Egypta dobrí Židia, lebo im zlí Egypt'ania robili zle. A tí zlí Egypt'ania tých dobrých Židov prenasledovali, ale im nemohli ublížiť, lebo im pomáhal Pamboško. Medzitým hnusný Judáš zradil Ježiška a - to som najviac nechápal - tí pôvodne dobrí Židia boli zrazu zlí a Ježiška ukrižovali. Egypt'ania sa kamsi vytratili a namiesto nich tam boli Rimania, ale nerobili nič, len Pilát si umyl ruky a ja som kvôli tomu dostal facku, lebo keď som si raz nechcel umývať ruky, argumentoval som tým, že nie som Pilát...

Potom v kostole aj vonku všetko zvonilo, potom to naraz prestalo a už sa nezvonilo až do soboty večera, keď vstal Ježiško z mŕtvych - ale nejako to zle vyrátali, lebo tvrdili, že vstal „*tretieho dňa*“ a ja som vypočítal, že keď ho pochovali v piatok, tak v sobotu to bol na druhý deň a nie na tretí, ale nechcel som sa s farárom

hádat', lebo naši by sa potom boli za mňa hanbili a možno by som bol dostal aj facku. Ani spievať sa vtedy nesmeli a ja som nesmel, na moje veľké potešenie, ani cvičiť *Sarauera* na klavíri, lebo Ježiško bol v hrobe. Tomu som nerozumel, lebo náš klavír určite nebolo počuť až do kostola, kde ten Ježiško ležal.

V tej súvislosti ma veľmi mrzelo to s tými skrátеныmi tromi dňami, lebo keby boli dobre počítali, nesmel by som hrať na klavíri tri dni a nie iba od piatku do sobotného večera - a to by som sa možno na Veľkú noc tešieval oveľa viac. Moja dobrovodská babka bola veľmi smutná, na hlave mala čierny ručník, ktorý nosila na pohreby a aj trochu plakala. Spýtal som sa jej, prečo je smutná a ona mi povedala, že lebo Ježiško je v hrobe. Chcel som ju potešiť a tak som jej prezradil, že to dobre skončí - veď aj vlni tak bolo a Ježiško potom všetkom vstal z mŕtvych a bol slávny. Ako som správne predpokladal, aj tohto roku sa to podarilo a všetci sa veľmi tešili, ako keby zabudli, že to tak bolo aj minulý rok. Možno sa naozaj báli, že Ježiško definitívne umrel a už nebudú nikdy Vianoce. To by aj mňa veľmi mrzelo, lebo som od neho chcel ešte aj autodráhu.

S tým Ježiškom sa to síce napokon všetko vysvetlilo - ale ako dopadli tí Egypt'ania, to som sa nikdy nedozvedel. A keď sa do toho všetkého ešte primiešali čokoládoví zajaci, maľované kraslice a pletenie šibákov - úplne som sa v tom stratil. Na dôvažok som potom ešte v pondelok musel chodiť vyobliekaný ako idiot, s čiernou sametkou uviazanou pod krkom, po príbuzenstve a recitovať stupídnu riekanku o akýchsi mastných rybách.

Príbuzní sa ma pritom pýtali, či už mám frajerku, sami sa tej otázke smiali a štipali ma do líca a mudrovali, že ako som narástol. Pre objektivitu musím uviesť i jediné pozitívum toho chaosu - všade mi dali čokoládové vajce alebo zajaca a ešte aj päť korún. Na záver sviatočných dní mi bolo doma veľmi nadávané, že som všetkých čokoládových zajacov a čokoládové vajcia nemusel zožrať naraz...

Nuž... nemusel. Ale zožral.

Peter Roháč
(Fórum Há)

RUŽENKA ŠÍPKOVÁ

odkedy
horím láskou
k tebe
som zapálená
sociálna pracovníčka

stále sa zlepšujem
už mám
zápal priedušiek
pálenie záhy
i syndróm vyhorenia

**ktosi raz povedal
že každý človek
je ako veľká kniha
keď hľadím
do zrkadla
vidím
že som už
rozšírené vydanie**

**včera
som sa dozvedela
že existuje
maďarský zväz
bosoriek
mňa by prijať
nemohli
neviem
po maďarsky**

**k meninám som dostala
dve ozdobné
nádobky
s anglickým
nápisom
že sú na ocot
fajn
už sme doma
na ocot tri**

**čivava
mi vyskočila
na kolená
a začala chlipkať
kávu
z mojej šálky
preberá
ľudské zvyky
zajtra si**

**možno aj
zapáli**

**mám fotografickú pamäť
čo si neodfotím
to zabudnem**

**Peter Roháč, Eva Jarábková-Chabadová, Ruženka Šípková
(Fórum Há)**

BENJAMÍN ŠKREKO

Nerozprávajte, keď máte plné ústa prázdnych slov.

≈

Najviac naráža do ľudí osamelý človek.

≈

Nejde o to, čo chcel básnik povedať, ale čo tým čitateľ rozumel.

≈

Smutne hľadá domáca hus za krdľom divých husí: „Vás iba zastrelia, ale mňa podrežú...“

≈

Nebozkávaj zem, ktorú si predtým opl'ul.

≈

Karma je zdarma. Všetky ženy, ktoré ma kedysi odmietli, sú už staré a škaredé.

≈

Boh jediný vie, prečo som v neho prestal veriť.

≈

Najkratšia poviedka: „Tak čo teda?“ „Ách... Ale rýchlo!“

≈

Láska je ako odtrhnutý výt'ah. Chvil'u máš pocit, že sa vznášaš.

≈

Keď si niekto robí srandu zo seba, to je sebaironia, keď zo mňa, to je debil.

≈

Láska je slepá. Zato však má perfektne vyvinutý hmat.

≈

Vyzliekol som ju očami... A zhrozený rýchlo obliekol.

≈

Lekár prezrie pacientku a povie: „Už ste prezretá...“

≈

Celú noc som nemohol poriadne dýchať. Zabudol som si prst v nose.

≈

Najväčšie umenie života je klaňať sa so vztýčenou hlavou.

≈

Vidiecky futbal je v kríze. Ihriská zarastajú trávou.

≈

Čo je to dnes za alkohol? Pijem borovičku a nos mi rumenie.

≈

Och, ako rád by som raz napísal verš jedna báseň...

≈

Staroba je, keď chlap ešte behá za ženami, ale ony už prestávajú spomaľovať...

≈

Stretol sa filozof s hlupákom a hovorí mi...

≈

Neposmievajte sa iným, že padli. Ak ešte stojíte, zdržte sa!

≈

Už si dlho nepožijem. Našli mi názor na mozgu!

≈

Som taký starý a chorý, že už ma držia pri živote iba exekútori.

≈

Čo ťa nepáli, nehlás.

≈

Ako môžem byť šťastný, keď zo všetkých známych som jediný ja šťastný?

≈

Jánošík budí ráno grófa Révaya: „Vstávať, darebák! Na šampanské!“

≈

Najmenej sa toho zmestí do prázdnej hlavy.

≈

Ak som chcel mať úspory, musel som si zobrať pôžičku.

≈

Čím má človek menej peňazí, tým dlhšie nakupuje.

Benjamín Škreko
(Fórum Há)

ZMAL'OVANÁ ABECEDA

A

**Adam v base nesedí,
robí v školách besedy.
Pritom je aj mecén,
potom si neceň.**

B

**Bl'acia ovce za rána:
„Kde je jarka Arana?“
Až sa zhodnú... Na čom?**

Že je v búde s bačom.

C

**Cmúl'al som sa s Fekete,
dáme si aj repete.
Pozor, vážte slová!
Fekete je -ová!**

Č

**Čučoriedy, černice
farbia šatstvo velice.
Keď pôjdeme spolu,
sukňu, gaťky dolu.**

D

**Deti, dedo nedýcha!
Už má smrťka ženícha...
Teraz hor sa vari
na svadobné dary.**

Ď

**Ďobe havran do Eda,
s chuťou oko dojedá.
Edo leží v raži,
slnko naňho praží.**

E

**Eva chodí s Editou
za sto eur do bytov.
Chce sa mi z nich vracat'...
Mám len štyri dvadsať.**

F

**Filoména, chudera,
zazvonila u Fera,
vraj nemá čo do úst.
Ponúkol je to-ust.**

G

**Gágal gunár na husi,
že keď nechce, nemusí!
Hneď sa ozval Brusel,
a on pekne musel.**

H

**Hudú hudci na husliach,
súhra citu, pachu, šliach.
Hana, ved' im nalej,
nech už tiahnu d'alej.**

CH

**Chodí mucha po duchne,
zrazu na smrť opuchne.
Je to sprostá mucha -
moju duchnu ňuchá.**

I

**Išiel Ivo z Ilavy,
oblek, Lexus lilavý...
Bol ta ako každý -
mesiac za dve vraždy.**

J

**Javorové koryto,
v tom koryte to i to.
Len si do mna ryte,
ja som pri koryte!**

K

**Kukurica so žitom
padli v boji zložitom.
Bola to len story,
vravia investori.**

L

**Lia, lipeň, labuda,
človek ľahko zabúda.
Napríklad, že predal
tvár za výber jedál.**

Ľ

**Ľuda bolí ľadvina,
zl'akol sa, že od vína!
Ale neuhádol,
bol to iba nádor.**

M

**Mraučí Muro za múrom,
čo bude s tým ľamourom.
Miaukne mačka Heda:
„Bože, to je streda?“**

N

**Naša Anča hrýzla psa,
Janko, ty však netráp sa,
chlapci nie sú psiská,
tých len jemne hryzká.**

Ň

**Ňuchá Ňaňo za kasňou,
hromží: „Baba! Šľaka s ňou...“
Tak alebo onak,
včera tam mal koňak.**

O

**Ol'a bola bol'avá,
skrútilo ju dol'ava.
Ale už je zdravá:
pleskol som jej sprava.**

P

**Premrzol som na bula,
zle ma žena obula.
Mám len jeden sandál,
aj ten som si sám dal.**

Q

**Q sa číta ako kvé,
sníva sa mi o mrkve.
Rozmýšľ'am, dych tajac:
Nie som Peter Zajac?**

R

**Róza skúša nový rúž,
len ju pri tom nevyruš.
Keď ju niekto ruší,
rúžuje si uši.**

S

**Sladko spinká Simona,
prsia vonku z kimona.
Také malé čudá?
To má z toho džuda!**

Š

**Šuchtá sa náš dedulo,
tri dni ho už nedulo.
Ale keď ho duje,
poplach má aj VÚJE.**

T

**Telefón mi zapípa.
Volá mi tá paripa...
Zase dáka pasca.
Asi zháňa jazdca.**

Ť

**Ťahá ma to do sveta,
chýba i však osвета.
Osvetli mi, Deži,
kde sa dobre leží?**

U

**Uložím sa na diván,
zbohom ťažkým kladivám.
Nech mi nosí poštár,
čo som štátu pošťal.**

V

**Váh je voda veliká,
utopí sa Valika.
Nebudem už vazal,
dobře som ju zviazal.**

X

**X je modus tvojich nôh,
ako ti ich spravil Boh.
Ja ti spravím nové.
Tiež bohovské. Do vé.**

Y

**Ypsilon nech neslope,
tajní sú mu na stope.
A už tiež sa tají:
Prezliekol sa za í.**

Z

**Zvonár všetkým vyzvoní,
že som blázon z Ilony.
Zamlčí však, krysa,
že on je zas z Miša.**

Ž

**Žeravý som od práce;
nech ju niekto odprace!
Smrdí! Len si privoň...
A mňa haste pivom!**

**Zuzana Kuglerová, Benjamína Jakubáčová, Beata Vargová Kuracinová
(Poetka a jej historické romány)**

BEATA VARGOVÁ KURACINOVÁ

PREČO JE TO TAK

V knihe **Život po živote** ľudia opisujú, ako vystúpia nad svoje telo a pozorujú sa odkiaľsi z iného uhla. Vidia svoje životné križovatky premietnuté v poslednom filme. Nečakám, premietam si zaživa. Krátky záblesk v tme ako metafora, ako báseň. Ak ju nenapíšeš, už nikdy nebude. Každá udalosť, ktorá sa ti stane, ťa poznačí a do istej miery nasmeruje tvoju budúcnosť. Jej žiara vyšľahne až do vzdialenej budúcnosti a osvetlí, prečo je to tak.

Dudlík, asi jedna z prvých vecí. Je absolútne môj, padne mi krásne do pusy, spomienka na puto s mamou. Mám ho rada, ale všetci okolo sú proti nemu spiknutí. Neprajú mi ho a vyhlasujú, že ani Ježiško nebude tolerantný a darčeky za dobré správanie prinesie iba deťom, ktoré sa zriekli jeho sladkej prítomnosti v ústach. Neverím, veď kto by sa vzdal takej rozkoše. Ale Ježiškove darčeky sú tajomné, neviem sa ich už dočkať. Tak pristúpim k prvému veľkému rozhodnutiu. Do žeravého otvoru v kachliach hádzem môj najmilší predmet v mene vyššieho princípu, budem mať krásne rovné zúbky. V tejto chvíli ma zúbky vzrušujú najmenej. Šokuje ma to peklo, čo v okamihu zmení môjho malého priateľa, ktorý mi pomáhal neplakať, keď sa mi veľmi chcelo, na červený plameň. Odvtedy sa budem ohňa aj báť, aj ho milovať. Bude mi dobrým priateľom, ktorého farebné obrázky z otvoru kachiel skackajú po stenách, keď sedíme s mamičkou v kuchyni a držíme čiernu hodinku. Najmilšia časť dňa, najprítulnejšie obdobie detstva. Oheň bude aj večne striehnuť, aby nás mohol potrestať za neopatrnosť. Bude mať veľa príležitostí. Ale teraz sú tu Vianoce. Nikdy sa tak dlho nevieča večera. Darčeky, radosť, zabúdam na dudlík. Pár nocí mám v puse cmúľavé prázdno. Zvykám si vzdať sa milých vecí.

Koľko len vyšších princíпов ma čaká?

Štefan, o desať rokov starší brat, rozpráva, ako počas vojny v papierovej čapici z novin a šablíčkou pochodoval pred ruskou

jednotkou. Každý z otcov si tam doňho vyprojektoval siluetu vlastného syna, modliac sa, aby žil. Iný ruský vojak chce od otca, aby davál časy. Otec žiadne časy - hodinky nemá. Rus vytiahne zbraň. Mama sa v zúfalstve postaví pred hlaveň. Vojak zaváha. Mám rodičov ešte aj po vojne. Otca preto, že bol desiaty. Šťastie, mohol zostať doma na poľnohospodárskych prácach. Ani vojak roztúžený po hodinkách a bicykloch ho z rozmaru nezabije. A ja sa môžem o štyri roky narodiť.

Veľkonočný pondelok je sviatok živočíšnej bujarosti. Učíme sa veršiky, ktoré treba odriekať, aby sme získali sladké dobroty. Keď som malá, nikto mi nedokáže vyhovoriť tú nespravodlivosť páchanú na dievčatách. Tak chodím so šibákom spolu s bratom tolerovaná uznanlivým rodinným kruhom. No už ako šesť-sedemročnej sa mi ujde osud netrpezlivého očakávania príchodu šibačov. I stane sa. Prichádza kopa chlapcov. Sú to priatelia môjho staršieho brata. Majú šestnásť, nepotrebujú šľahať hlava-nehlava krpatú. Symbolicky šermujú šibákmi. Stojím v strede, oni okolo mňa. Vtedy pocítim čosi ako prvý erotický zážitok, neviem, kam ho zaradiť. Prečo dievča stojí v kruhu chlapcov a je jej tak dievčensky dobre.

Som prváčkou. Novej školy zatiaľ niet, tak sa učíme v malej dvojtriedke neďaleko od našej ulice. Päťdesiat kuriatok odíde z maminho náručia, rozdelia ich do dvoch ponurých tried. Za oknami sú obrovské gaštany, ktorých kvety na jar pripomínajú gigantické pyramídové sviečky. Lavice sú tmavohnedé, dlážka čierna, naolejovaná. Tu píšem kostrbaté písmená. Viem na prstoch ukázať, koľko mám rokov, viem počítat' do desať a po desiatkach odriekam až k stovke. Odrazu šok. K môjmu prváčkemu zdeseniu zist'ujem, že sú aj čísla nad desať, ako dvanásť, pätnásť a tiež medzi desiatkami. Odvtedy bude pre mňa matematika veľkým rozčarovaním. Číslice postupne nahradia písmená abecedy. Z dvoch štvorcov nad odvesnami, čo sa rovnajú jednému nad preponou sa odrazu stane á na druhú plus bé na druhú rovná sa cé na druhú. Maturita na gymnáziu. Či si nevytiahnem binomickú vetu? Neuveriteľné.

Zmobilizujem všetky nadľudské sily a za pomoci profesora Najca sa skvie na mojom maturitnom vysvedčení dobrý z matematiky okrem ostatných výborných a chválitebných. Odvtedy prejde mojimi ústami veľa viet, ale ani jedna binomická. Obdivujem matematikov a závidím im, že dokážu myslieť v písmenách. Tie moje sa pohybujú v celkom inej rovine.

Deti majú všelijaké tajné želania, o ktorých ich rodičia absolútne netušia. Som v našej malej dvojtriedke. Je veľká prestávka. Decká sa hrnú von. Idem s Elenou k toaletám, ak tak možno nazvať suché nie veľmi vábne záchodky. Neviem, či náhodou alebo s pekelným úmyslom Ela zdvihne pred vstupom do onej miestnosti sukničku. Pod ňou sa osnivo blysnú krásne ružové nohavičky plné utešených čipiek. V nevlúdnej nevoňavej miestnosti je to ako zamávanie anjelského krídla nad temnotou. Tak to vidím ja. Moje nudné obyčajné gaťky sa chvejú od hanby. Nebudem ja veru dlho sukničky zdvíhať. Až keď získam taký čipôčkový zázrak. Prvú vec, čo kúpim mojej dcére sú... Ja viem prečo, ona nie. Ba volániky a čipky jej budú pekne liezť na nervy a rezolútne ich odmietne. Možno preto, že som ju takú vyvolánikovanú poslala na skúšky na konzervatórium. Nevzali ju, asi kvôli volánikom.

Mám približne sedem. Som veľmi neznalá v istých oblastiach detských objavov. Nastupujeme do autobusu. V prachu na karosérii je načmáraný kosoštvorcový útvar s čiarkou uprostred. Decká sa zmysluplne uškrňajú, len ja, tík, sa spýtam, čo to je.

Zožnem tichý údiv a hlasné opovrhnutie z nedostatku istých vedomostí. Na druhý deň sa na ulici zide všetko veciznalé osadenstvo. Hela sa podujme zaplniť moju trestuhodnú neznalosť. Chodíme z jedného konca ulice na druhý. Zo desať párov zvedavých očí nás z diaľky sleduje, čo ja, ako budem reagovať, keď to tajomstvo vypláva na povrch. Vieš, hovorí Hela, nazvime to mužské napríklad vápno a to ženské, keď ste sa hrali na doktora, ved' vieš, nazvime papuča. Vieš o tom, že to vápno sa dáva do papuče?

Onemiem od údivu a to je príležitosť pre všetkých, aby som bola s obrovským pokrikom prijatá do sveta svetaznalých.

Idem do školy. Mama mi dá do ruky kyticu pivónií. Chcem ich nevtieravou vôňou potešiť spolužiakov. Budú položené vo váze na stole tretej B. Pani učiteľka sa za nimi bude usmievať na deti. Všetko bude také nevtieravo voňavé. Keď vchádzam do triedy, pani učiteľka o ne prejaví záujem. Majú zbytočne veľa listov na stonkách, odtrhni ich, potom si ich vezmem domov. Horlivo oholím celé stonky pivónií, aby som urobila radosť. Mama mi večne pripomína, že urobiť niekomu radosť, je najlepší boží skutok. Keď po chvíli pani učiteľka uvidí stonky zbavené všetkej zelene, odmieta si kyticu zobrať domov. Som sklamaná, tak veľmi som ju chcela rozradostniť. Celý život budem chcieť rozdávať radosť, no často dostanem po ruke, ktorá ju chce darovať. Asi som na odmietnutej kyticke otrhala všetky lístky.

**Livia Koleková, Beata Vargová Kuracinová
(Poetický večer s Beatou Vargovou Kuracinovou)**

FBKOMPLIMENT

„Načo sa ty za mnou vláčiš, keď ma ani neopáčiš ani večer, ani ráno, aký si ty sprostý Jano.“ Takýto text pesničky vymyslel ľud bohvie kedy. Každý si môže podľa svojho zamerania, vzdelania, prípadne zmyslu pre humor, dosadiť svoju predstavu, čo by mohlo naplniť onen pojem opáčiť. Doba facebooková rozdelila ľudstvo na existujúcich a neexistujúcich jedincov, podľa toho, či majú aspoň jeden profil na FB alebo viac, aby mohli nenápadne pod skrytou identitou znepríjemňovať život iným. Ide o takzvané liky lajky, z angličtiny prevzaté slovo páči sa mi. Vysvetlenie pre nefacebookové neexistujúce bytosti: Ak sa niektorej FBbytosti páčil veselý výrok, sprostá nadávka alebo fotografia inej FBexistencie, označil jediným klikom malý textík pod produktom FBhlavy: páči sa mi alebo nepáči sa mi. Bolo to v čiernobielej ére facebookovej, kedy existovali len tieto dve opozičné funkcie. Keďže tieto vyjadrenia nadšenia alebo hnusu boli iba v angličtine, Slováčisko vymyslelo hodnotný ekvivalent: páčik. A tu sme pri koreni vecí. Každý FBmacher túži po verejnom uznaní. Nezáleží, či pod vlastným menom alebo vymysleným. Na FB sa môžeš stať kýmkoľvek, vyjadrovať sa absolútne neobmedzene o čomkoľvek, čo využívajú najmä tí, čo sa skrývajú pod pseudonymami, obrázkami zvierat, neidentifikovateľnými mazanicami, lebo vlastné meno nesie aj trochu zodpovednosti za postoje a výroky. Tak tam dostali možnosť beztrestne okydať hocikoho všetci tí, čo predtým nadávali iba v šenku, kde bola obmedzená publicita na okruh rovnako postihnutých. Kto by už teraz rozbíjal fyzicky niekomu hlavu, kopal ho do zadku, keď ho môže znemožniť elegantne, virtuálne, anonymne. Najkvalitnejším cieľom anonymného FBmachra sú politici. Mohli by mať gloriolu okolo hlavy a anjelské krídla, vždy sa na nich nájde vedro plné špiny.

Na druhom mieste sú známi, úspešní. FBmacher ich nenávidí a opl'uje, kde môže. Pôsobí mu totálnu rozkoš, keď sa im stane niečo

neprijemné. Vždy je pripravený vrhnúť sa na obeť a vypustiť všetok svoj jed. Ďalšou veľmi významnou skupinou FBopľúvačov sú obeť spomedzi obyčajných bezvýznamných ľudí, ktorým sa na verejnosti pred kamerou podarilo čaro nechceného. O úrovni ľudskej dobromyselnosti svedčí počet páčikov a zdieľaní na FB a YOUTUBE, ďalšom zázraku virtuálneho sveta, keď video obsahuje hocijaké zlyhanie: koktanie, pád, prekvapenie v nachystanej pasci, ale aj všetko nebezpečné, kde by si FBjedinec mohol úspešne vykrútiť krk. Sú to milióny pozretí z bezpečného teplúčka obývačky. Toto je početný FBsuterén.

Je však aj stredná trieda FBindividuí. Za páčika by preskočili plot. Spoznáš ich podľa toho, ako kľčovito zvierajú mobil a podchvíľou nazerajú, kto všetko sa k čomu vyjadril a či ich statusy dostali primeraný počet laikov, páčikov od takzvaných priateľov. To je ďalšia FBdisciplína: lov FBpriateľov. V tejto skupine je väčšina používateľov FBzdieľačov. Uvidia dajakú zaujímavú fotografiu a na nej povzbudivý výrok, s ktorým súhlasia, prípadne video s veselým zvieratkom, ako sa krbáľa dolu svahom a hneď je páčik alebo zdieľanie na ich stene-profile. A propos profil. /Pre negramotných vo FB terminológii/ - Teoreticky by tam malo byť meno, priezvisko, ale skutočné, povolanie, miesto narodenia a pobytu, záujmy, dátum narodenia, kde ti všetci virtuálni a niekedy aj skutoční kamoši môžu poslať na narodeniny virtuálnu kytičku. A fotografia, to je kapitola sama osebe. Sú dámy, ktoré na svoju fotografiu lákajú FBtrúdiv ako na med. Čím ich je viac, tým častejšie čítajú roztúžené FBvzdychy typu: si krásna, chcel by som byť s tebou...a to je perfektný dôvod na opáčikovanie takýchto vyjadrení. FBdámy tiež šíria múdre a niekedy vtipné sentencie z výroby FBprofesionálov v utešenej grafickej úprave na neobvykle krásnych fotografiách, ba celých sériách s príbehmi, ktoré presvedčajú nehodné ľudské FBplemá robiť dobro, starnúť a žiť úspešne.

Mužské osadenstvo tejto strednej triedy páčíkuje krásne obrázky žien, píše odhodlané statusy na zlepšenie existujúceho

stavu spoločnosti, prípadne sa skrýva pod perfektnou fotografiou svalovca alebo romanticky zahľadeného elegána. Fotografie luxusného auta, člna, obrovskej chytenej ryby, zastrelených trofejí nie sú neobvyklé.

Rodinné fotografie, to je kapitola sama osebe tiež. Novorodené FBbejby sa ocitne nad fúrou blahoželaní na časovej osi šťastných rodičov. A na koľkých svadbách sa ocitne FBpriaznivec bez toho, aby zdvihol zadok zo stoličky? Ani pohreby nie sú tabu, aby sa pamätalo... Všetky spoločenské udalosti aj nerodinného charakteru nesie Facebook na svojich pleciach mohutných. Niekedy, keď je istá udalosť spracovaná viacerými FBnadšencami, je táto pôvodne dobre myslená prepojená sieť doslova zahľtená. Keď spadne na kolená, odrazu všetci FBzávisláci padajú tiež.

Ale otcovia zakladatelia a ich nasledovníci nesedia na vavrínoch a vymýšľajú stále novoty. Už nemusíš iba páčikovať alebo opozitum nepáčikovať. Máš fúru možností na vyjadrenie nálad a citov. Nieкто alebo niečo môže byť super, ha-ha, žasnem, je mi ľúto, šťve ma to. Tiež máš k dispozícii vyjadrenia, ktoré len doplníš: cítim sa..., pozerám..., čítam..., počúvam..., pijem..., jem..., hrám..., cestujem do..., podporujem..., spomínam..., súhlasím..., to, aby si sa veľmi nenarobil.

Tvorivci sú najvyššou kastou FBpriestoru. Vo všetkých oblastiach: hudba, verbálno, obraz. To oni sú tí čarodejníci, mágovia, ktorí namiešajú úžasný mix utešených obrázkov s presvedčivými a povzbudivými slovami, čo si potom menej vynaliezaví FBzdieľači donekonečna posielajú medzi sebou. Oni spoja podmanivé melódie klasikov s tými najúžasnejšími obrazmi a fotografiami, pri ktorých si môžu YOU TUBEácki nadšenci uspokojiť svoje romantické ego. Ani nemusia vyjsť von, všetko je tam krajšie ako v reálnom svete. FBfotografovia zbierajú páčiky rôznej intenzity od superpáčika po žasnempáčika, hahapáčik nechýba tiež. Sú ním odmeňované karikatúry, veselé komentý. Ale aj druhá strana mince, tá menej veselá, dostáva FBpodobu. Dozvieš sa smutné až desivé príbehy

odvážlivcov, ktorí sú ochotní podeliť sa s nimi, a tak získavajú pocit spolupatričnosti k FBrodine. Rodina radí, odsudzuje, rozhorčí sa, fandí. Podľa rôznych záujmov sa vytvárajú skupiny. Tých je more, od okrásľovacích, kuchárskych, liečiteľských, kúpnopredajných, cestovateľských, seniorských, protifajčiarskych až po spolok vyhoretých čašníkov a barmanov a antiskupinového demonštranta, ktorý tvorí skupinu sám.

Literárne skupiny sú ozdobou Facebooku. Všetci verbálni romantici, aj tí, čo statočne búrajú romantické klietky, sa virtuálne stretávajú v početných zoskupeniach. Zvyčajne sa poznajú iba ako zoskupenie istých písmen, ktoré produkuje ďalšie písmená a tie pôsobia na nálady a city ostatných písmenkáčov v skupine. Niekedy, keď je už písmen dost', sa môže stať prevratná udalosť. Kto sa skrýva, aká face za tými bookvami? /Vysvetlenie: bukva, po rusky písmeno./ A tak sa virtuálne bytosti zhmotnia, odrazu majú skutočnú face a stoja si face to face, okom voči oku, ako by Slovák poznamenal. Užívajú si radosť z objavu, že sa možno stretnúť aj fyzicky. Niekedy precestujú kilometre, aby uvideli, ktorá ruka vytukala do celého sveta to nezameniteľné poradie písmen, ktoré dokáže zdvihnúť iného zo stoličky. Z tepla svojej obývačky sa nepohodlne vyberú do neznáma, aby uvideli, počuli, cítili, jedli, pili, čítali, podporovali, súhlasili s niekým, kto bol predtým iba zhlukom znakov. Možno sú to poslední FBmohykáni, ktorí sa zdvihli zo stoličky...

HUMOR_ZASINÁČ.SK 2018

Zborník Fóra humoristov pri KnížniciJF v Trnave

Zostavila: Benjamína Jakubáčová

Zodp. red.: Lívia Koleková

Fotografie: archív KJF a Milan Soukup

Vydala: Knížnica Juraja Fándlyho v Trnave

Rok: 2018

Rozsah: 59 s.

ISBN 978-80-88695-61-5